

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Leszek

Nazwisko: Sirko

Miejsce urodzenia: Zwierzyniec

Data urodzenia: 26-04-1963

Imię ojca: Marian

Imię matki: Krystyna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Drukarnia” (nr rej. 6313), prowadzonej od 05.02.1982 do 07.05.1984 przez Wydział III KW MO/WUSW Zamość. Sprawę założono w związku z „ujawnieniem i zabezpieczeniem” przez funkcjonariuszy MO Zwierzyniec ulotek „szkalujących PZPR i WRON”, sygnowanych przez KPN, które znaleźli oni w nocy 29/30.01.1982. Celem rozpracowania było ustalenie wykonawców i kolporterów ulotek oraz ich „powiązań ze zorganizowanymi grupami antysocjalistycznymi”, jak też „pociągnięcie sprawców do odpowiedzialności karnej”. W wyniku działań operacyjnych SB pozyskała informację o istnieniu w Zwierzynicy „nieformalnej grupy młodzieżowej, utożsamiającej się z nielegalną organizacją KPN, w składzie około 15 osób, wywodzącej się z młodzieży miejscowego Technikum Przemysłu Drzewnego oraz młodzieży zamieszkałej w Zwierzynicy, a dojeżdżającej do szkół średnich w Zamościu”. Mieszkający w Zwierzynicy Leszek Sirko, wówczas uczeń Liceum Ogólnokształcącego w Szczepieszynie, został zarejestrowany jako „osoba” do SOR „Drukarnia” w dniu 14.05.1982, pod nr rej. 6786. Był jednym z podejrzewanych „o kolportaż ulotek wrogiej treści”. Według opracowanego w Wydziale III KW MO Zamość „Planu realizacji sprawy oper. rozpr. krypt. >Drukarnia< Nr ewidencyjny 6313”, datowanego na 27.04.1982, zamierzano schwytać potencjalnych kolporterów w wyniku zasadzki, w jaką mieli wpaść przy kolejnym kolportażu, tj. 29.04.1982. Gdyby do niego nie doszło, przewidywano przeprowadzenie przeszukań u „członków nieformalnej grupy młodzieżowej” oraz dokonanie wśród nich zatrzymań. Czynności te miały wykonać „grupy operacyjno-śledcze plus funkcjonariusze ZOMO”. Załącznikiem nr 2 do wspomnianego planu jest „Wykaz adresów do przeszukania”, w którym, pod poz. 6 wpisano dane personalne i adresowe Leszka Sirko. Z zachowanych dokumentów wynika, że przeszukania przeprowadzono i uzyskano w ich wyniku materiały obciążające kilka osób. W dokumentacji znajduje się również „Plan śledztwa nr RSD-6/82 i Pg Śl. III/125/82 w sprawie rozpowszechniania przez grupę osób z terenu m. Zwierzynicy ulotek o treści wyszydzającej naczelne organy władzy PRL, podejrzanych o przestępstwo z art. 270 § 1 kk”, opracowany w Wydziale Śledczym KW MO Zamość i opatrzony datą 01.05.1982, w którym nakreślono działania do podjęcia m.in. wobec Leszka Sirko. W toku czynności operacyjno-śledczych ustalono, że L. Sirko „był członkiem nielegalnej organizacji młodzieżowej pod nazwą >Roztoczański Ruch Oporu<, mającej powiązania z KPN” oraz „brał czynny udział w produkcji i kolportażu ulotek o wrogich treściach”. Dnia 03.05.1982 przeprowadzono z nim „rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą”, podczas której „przyznał się do zarzucanych mu czynów”. W dniu 08.05.1982 przedstawiono mu zarzuty (w ramach wszczętego postępowania przygotowawczego) oraz zastosowano środek zapobiegawczy w postaci dozoru MO. Ponadto, od 11.05.1982, „zastrzeżono” mu wyjazdy do „wszystkich krajów świata”. Pod koniec maja 1982 skierowano do sądu akt oskarżenia, obejmujący także Leszka Sirko (m.in. zapisy kartoteczne, arkusz informacyjny osoby podejrzanej o dokonanie czynu przestępczego, karta E-15 z 05.02.1982 – z odpowiedzią, plan realizacji sprawy z 27.04.1982, plan śledztwa z 01.05.1982, notatka służbowa kierownika sekcji Wydziału III KW MO Zamość z 04.05.1982, dotycząca „rozmowy profilaktyczno-ostrzegawczej” z Leszkiem Sirko, meldunki operacyjne z lat 1982-1984). W aktach znajduje się także odpis Wyroku Sądu Rejonowego w Zamościu z dnia 22.09.1982 (sygn. akt K 627/82), jaki zapadł w tej sprawie – m.in. w odniesieniu do Leszka Sirko. Czynności operacyjne wobec niego prowadzono także po zakończeniu sprawy karnej. Materiały zawierają m.in. notatkę służbową funkcjonariusza Wydziału III KW MO Zamość z „rozmowy profilaktyczno-ostrzegawczej”, przeprowadzonej z Leszkiem Sirko 17.12.1982 - w związku z przypuszczeniem, że może on ponownie podjąć „wrogą”, „nielegalną” działalność. Ponadto w kolejnych meldunkach operacyjnych (np. z 20.06.1983 i 24.03.1984) Wydział III WUSW Zamość powiadamiał o wynikach aktualnego „operacyjnego rozpoznania” w odniesieniu do niego i pozostałych „figurantów”, które wskazywały, że nie podejmują oni „prób organizowania wrogiej działalności”. Informacji na temat Leszka Sirko dostarczali też Służbie Bezpieczeństwa (w różnych okresach) tajni współpracownicy ps. „Bystrzak”, ps. „Kajtek”, ps. „Adam” i ps. „Konrad”. Dnia 07.05.1984 SOR „Drukarnia” został „zdjęty z ewidencji”, a materiały złożono w archiwum Sekcji „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego WUSW Zamość pod sygn. 981/II. W dniu 01.12.1984 połączono je z aktami (kontrolnymi) postępowania przygotowawczego RSD 6/82, które zarchiwizowano pod sygn. 63/III. Te ostatnie zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 1/90 z 04.01.1990. Zachowały się tylko dokumenty z SOR „Drukarnia”, zawierające odniesienia do wspomnianego śledztwa.

Akta o sygn. IPN Lu 027/32 (981/II, 63/III) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Według zapisów kartotecznych i ewidencyjnych (m.in. na „Karcie rejestracyjnej postępowania przygotowawczego / II podejrzanego”, w „Rejestrze śledztw i dochodzeń”, „Dzienniku rejestracyjnym postępowań przygotowawczych i osób podejrzanych” oraz w „Repertorium spraw śledczych” Wydziału Śledczego KW MO/WUSW Zamość) Leszek Sirko był jednym z czterech podejrzanych o „propagandę antysocjalistyczną” w postępowaniu przygotowawczym nr RSD 6/82 (nr rep. prokuratorskiego Pg. Śl. II-125/82), prowadzonym przez Wydział Śledczy KW MO Zamość od 01.05.1982. Postępowanie zarejestrowano formalnie 03.05.1982, zaś jako „sposób ujawnienia przestępstwa” wskazano „pracę operacyjną” Wydziału III KW MO Zamość. Leszek Sirko został zarejestrowany do sprawy 11.05.1982, natomiast wcześniej, 08.05.1982, przedstawiono mu zarzuty i zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci dozoru MO. Pierwotnie zarzucono mu, że „rozklejał w miejscach publicznych ulotki poniżające urząd Premiera PRL”. W toku postępowania stwierdzono, że kolportowane przez niego ulotki zawierały „treści znieważające PZPR”. Działania te zakwalifikowano jako przestępstwo z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 237 kk. Postępowanie przygotowawcze zakończono 23.05. lub 25.05.1982 (rozbieżności w dacie dziennej). Akta kontrolne złożono w archiwum 29.06.1984, pod sygn. 63/III, a następnie zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 1/90 z 04.01.1990.

Akta o sygn. 63/III WUSW Zamość zniszczono w 1990 roku. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych, w tym zapisów dotyczących postępowania RSD 6/82 oraz Leszka Sirko w aktach Wydziału Śledczego KW MO/WUSW Zamość o sygn. IPN Lu 0276/180 (265/180, „Dziennik rejestracyjny postępowań przygotowawczych i osób podejrzanych” z l. 1975-1990), sygn. IPN Lu 0338/79 (32/79, „Repertorium spraw śledczych” z l. 1975-1986), sygn. IPN Lu 0338/80 (32/80, „Rejestr śledztw i dochodzeń” z l. 1975-1990) oraz dokumentów w aktach o sygn. IPN Lu 027/32 (981/II, 63/III), sygn. IPN Lu 94/538 (Pg. Śl. II-125/82) i sygn. IPN Lu 232/3 (K 627/82).

W dokumentach występują rozbieżności w dacie dziennej sporządzenia Aktu oskarżenia i w dacie jego skierowania do sądu (23.05.1982, 26.05.1982 lub 28.05.1982; w samym Akcie oskarżenia podano, że został sporządzony 26.05.1982, zaś z korespondencji WPG w Lublinie wynika, że przesłano go do sądu 28.05.1982). Rozbieżności dotyczą też sądu, który początkowo miał rozpatrywać sprawę - w dokumentacji wskazywano Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego z siedzibą w Lublinie i Wojskowy Sąd Garnizonowy w Lublinie.

Akta nadzoru nad śledztwem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Lublinie nr rep. Pg. Śl. II-125/82, prowadzonym w 1982 roku w sprawie „rozpowszechniania przez grupę osób materiałów łączących i wyszydzających ustrój i naczelne organy PRL w okresie od 30.01.1982 do 29.04.1982 w Zwierzyńcu, tj. o czyn z art. 270 § 1 kk”. WPG w Lublinie wszczęła śledztwo dnia 01.05.1982, w trybie doraźnym, na wniosek Wydziału Śledczego KW MO Zamość, któremu powierzono prowadzenie dalszych czynności (pismo Naczelnika Wydziału Śledczego KW MO Zamość z 30.04.1982, skierowane do WPG w Lublinie, „Postanowienie o wszczęciu śledztwa” WPG w Lublinie z 01.05.1982). Leszek Sirko był jednym z podejrzanych w tej sprawie. W dniu 08.05.1982 podprokurator WPG w Lublinie przedstawił mu zarzuty, iż od 13.12.1981 do 29.04.1982 w Zwierzyńcu, wspólnie z innymi osobami (również podejrzany w tej sprawie) „rozklejał w miejscach publicznych druki ulotne poniżające Urząd Premiera Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. Postanowił też oddać Leszka Sirko pod dozór MO, zobowiązując go do „meldowania się” dwa razy w tygodniu na Posterunku MO Zwierzyniec. Tego samego dnia Prokuratura zdecydowała odstąpić od prowadzenia postępowania w trybie doraźnym, uznając m.in., że „rodzaj i zakres narażenia interesów państwa przez działanie podejrzanych był stosunkowo niewielki”. Dnia 20.05.1982 podprokurator WPG zmienił zarzuty przedstawione Leszkowi Sirko, stwierdzając, iż „rozklejał druki ulotne poniżające Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą” (postanowienia podprokuratora WPG w Lublinie z 08.05. i 20.05.1982). W dniu 25.05.1982 Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Lublinie zamknęła śledztwo w tej sprawie. Następnego dnia sporządzono akt oskarżenia, który 28.05.1982 został przesłany do Wojskowego Sądu Garnizonowego w Lublinie. Objęto nim cztery osoby, w tym Leszka Sirko, którego oskarżono o to, że wraz z drugim ze współoskarżonych „rozklejał w miejscach publicznych druki ulotne poniżające organizację polityczną - Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą”, co zakwalifikowano jako przestępstwo z art. 237 kk. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Lublinie, postanowieniem z dnia 14.06.1982 (sygn. akt Sg. W. 71/82), przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zamościu. Do dokumentacji włączono również odpis Wyroku SR w Zamościu z dnia 22.09.1982 (sygn. akt K 627/82), który obejmował m.in. Leszka Sirko.

Akta o sygn. IPN Lu 94/538 (Pg. Śl. II-125/82).

Akta Sądu Rejonowego w Zamościu w sprawie karnej sygn. akt K 627/82, prowadzonej w 1982 roku przeciwko czterem uczniom szkół średnich z ówczesnego woj. zamojskiego, w tym przeciwko Leszkowi Sirko, oskarżonym o sporządzanie i rozpowszechnianie w okresie 13.12.1981 - 29.04.1982 na terenie Zwierzyńca „ulotek poniżających naczelne organy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. Kwalifikacja prawna i zakres oskarżenia był różny – zależnie od udowodnionego udziału poszczególnych osób w konkretnych działaniach. Leszek Sirko został oskarżony o rozklejanie „w miejscach publicznych” ulotek „poniżających” PZPR, tj. o przestępstwo z art. 237 kk. Wyrokiem z dnia 22.09.1982 został on uznany winnym zarzucanego mu czynu. Sąd postanowił jednak warunkowo umorzyć postępowanie przeciwko niemu na okres roku, zobowiązując go jednocześnie „do wykonania nieodpłatnej pracy fizycznej na cele społeczne w wymiarze 20 godzin”.

Akta o sygn. IPN Lu 232/3 (K 627/82).

Karty ewidencyjne osób zatrzymanych i aresztowanych przez KW MO/WUSW Zamość w latach 1982-1983. Znajduje się tu Karta ewidencyjna dotycząca zatrzymania Leszka Sirko w dniu 30.04.1982, o godz. 11.00. Jako powód zatrzymania podano: „kolportaż ulotek”. Odnotowano także, iż dnia 09.05.1982 (taka data dzienna w dok.) o godz. 15.50 został zwolniony.

Akta o sygn. IPN Lu 0253/9 (240/9).

Według zapisów kartotecznych oraz wpisów w wykazach internowanych, Leszek Sirko został internowany 02.05.1982 w ramach akcji „Jodła”, na wniosek Wydziału III KW MO Zamość. Zwolniono go 07.05.1982 lub 08.05.1982 (rozbieżności w dokumentach).

Zapisy na kartach EO-13-A z Kartoteki ogólnoinformacyjnej Biura „C” MSW i Kartoteki ogólnoinformacyjnej KW MO/WUSW Zamość, zapis na karcie E-14/1 z Kartoteki internowanych MSW, wzmianki w aktach o sygn. IPN BU 01152/36 (Biuro Śledcze MSW, Wykazy internowanych m.in. z woj. zamojskiego, 1982 rok), sygn. IPN Po 161/1 (dar osoby fizycznej, alfabetyczny wykaz osób internowanych w okresie stanu wojennego) oraz sygn. IPN BU 1460/1 (kopia akt sygn. IPN Po 161/1).

Leszkowi Sirko „zastrzeżono” wyjazdy do „WKŚ” („wszystkich krajów świata”) na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17.06.1959 o paszportach. W pionie paszportów "zastrzeżenie" zarejestrowano pod nr Z-I-128/82. Miało obowiązywać od 11.05.1982 „do odwołania”.

Zapis na karcie Pz-35 z Kartoteki paszportowej Biura Paszportów MSW, zapis na karcie E-15 włączonej do akt o sygn. IPN Lu 027/32 (981/II, 63/III).

„Informacje dzienne” Gabinetu Ministra Spraw Wewnętrznych z okresu 01.05.1982 - 10.05.1982. Znajduje się tu „Informacja dzienna Nr 122/224” z 04.05.1982 oraz „Informacja dzienna Nr 128/230” z 10.05.1982 wraz z załącznikami, w których omówiono m.in. „Przeciwdziałanie wrogiej propagandzie i innym szkodliwym aktom” w poszczególnych województwach, podając dane o toczących się postępowaniach i zapadłych wyrokach (punkt opracowany przez Biuro Śledcze MSW). W odniesieniu do woj. zamojskiego opisano tu etapy postępowania, którym objęty był Leszek Sirko w 1982 roku. W załączniku do pierwszej chronologicznie „Informacji” odnotowano, iż „wszczęto śledztwo w trybie doraźnym w sprawie o rozpowszechnianie na terenie Zwierzyńca ulotek o treści łączącej i wyszydzającej rząd PRL, PZPR i WRON”, wymieniając Leszka Sirko [w dok. Sitko] wśród dziewięciu uczniów szkół średnich ze Zwierzyńca, Szczebrzeszyna i Zamościa, którzy mieli zajmować się „redagowaniem, sporządzaniem i kolportowaniem” tychże ulotek. Zaznaczono przy tym, iż „wystąpiono do prokuratury z wnioskiem o zastosowanie aresztu tymczasowego wobec wymienionych”. W drugim ze wspomnianych załączników powiadamiano m.in., że w ramach tego śledztwa przedstawiono zarzuty oraz zastosowano dozór milicyjny wobec czterech osób, w tym Leszka Sirko – wówczas 19-letniego ucznia Liceum Ogólnokształcącego w Szczebrzeszynie.

Akta o sygn. IPN BU 1585/15931 (136/41, 185n/41).

Informacje dotyczące Leszka Sirko umieszczono w komputerowym zbiorze danych SB (ZSKO). Odnotowano tu, że prowadzono w stosunku do niego postępowanie przygotowawcze, gdyż „brał udział w kolportażu ulotek o treści antypaństwowej”. Wskazano przy tym, że Sąd Rejonowy w Zamościu warunkowo umorzył postępowanie wobec niego (materiały zarchiwizowano pod sygn. 63/III). Podano również, że na wniosek Wydziału III KW MO Zamość Leszek Sirko był internowany od 02.05.1982 do 07.05.1982 (taka data dzienna zwolnienia we wpisie).

Informacja o osobie z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).